

Ekobladet

Klimatmötet i Köpenhamn som ska
förändra världen - 192 länder
representerade

Ledamöter på Kyotomötet 1997

Alla våra råvaror är
KRAV märkta !

Göteborgs råvarobutik
Alla dagar 9-21

Redaktionen

Mikaela Jönsson

Filis Iusein

Anna Isabel Martinez Löfgren

Kastriot Gashi

Pontus Sanborn

Christoffer Hernandez

LEDARE

Nu i början på nästa vecka börjar FN:s klimatmöte i Köpenhamn. Syftet med mötet är att världens länder skall enas om åtgärder som kan bromsa den globala uppvärmningen efter Kyotoprotokollet 1997.

Vi på redaktionen anser att miljöfrågan är den viktigaste frågan i vårt samhälle, eftersom det berör oss dagligen och vi lever i detta klimat. Eftersom detta är en miljötidning kommer ni i detta nummer, att få läsa om klimatmötet i Köpenhamn, men även andra artiklar om hur privatpersoner kan bidra till en bättre och hållbar utveckling.

*Mikaela Jönsson
Chefsredaktör*

**NÄSTA
NUMMER
KOMMER DEN
7 JANUARI
2010**

Sverige använder rent vatten till att spola sina toaletter med!

Efter nyår kommer det endast tillåtas att bruka lågenergilampor

LONDON I FARA OM 10 ÅR

Om tio år kommer en orkan dra över London och stora delar av England. Vi måste hitta på nått som kan stoppa denna orkan eller i värsta fall måste vi evakuera alla som bor i dom här områdena, säger Andrew Dawston som jobbar på motsvarande SMHI i Sverige.

Från vilket håll kommer orkanen ifrån och om folk inte hinner evakuera vad händer då. Hur ska ni försöka stoppa denna orkan? Varför kommer en orkan dra över London? Hur farlig är den? Hur kommer det att påverka befolkningen? Kommer det att påverka ekonomin? Vart ska ni fly någonstans? Hur ska det gå till? Vad kommer det att kosta?

Andrew Dawnston säger såhär: Orkanen kommer söderifrån och upp via den engelska kanalen tror vi. Efter att ha dragit över London kommer den att minskas i kraft så mycket så att den inte klassas som en orkan längre. Om vi inte lyckas evakuera alla invånare kan vi räkna med höga dödssiffror och många fler skadade.

Vi kan inte göra så mycket för att stoppa orkanen mer än att försöka få så lindriga skador som möjligt och få ut så många människor vi kan. Orkanen är så kraftig att den lyfter av hustak utan problem. Jag vill inte dra slutsatser om hur farligt den är för människor men den är för farlig får någon att vistas i närområdet när den kommer.

London kommer vara fyllt av skräp och söndertrasade hustak, befolkningen kommer inte att kunna komma tillbaka förens allt är fixat. Till att börja med kommer kostnaden för att få ut alla invånare i London vara mycket höga, för att inte nämna kostnaden på alla hus och gator som kommer att förstöras. Det kommer bli stora samhällsstörningar då många företag och fabriker får sina lokaler helt raserade.

Befolkningen kommer att flyttas till största delen Frankrike men även Holland och Belgien. Man kan tycka att Skotland skulle vara det bästa valet men vi vågar inte det för om orkanen skulle dra vidare sitter massa människor utan skydd. Vi har massa lastföretag som har gått med på att hjälpa människor att fly över till utlandet med båt.

Av: Kastriot Gashi

Av Filis

Är du medveten om vad du gör?

Utanför Göteborg mötte vi en familj med stora miljöproblem. Efter att ha korrigerat några vanor de haft, möttes vi ett halvår senare av en miljövänlig familj.

I ett villaområde en bit utanför Göteborg möter vi tre bilar på uppfarten till ett nybyggt hus. Familjen Andersson välkomnar oss vänligt efter att vi presenterat oss.

Vi möts av en stekande hetta från elementen. Vid första anblicken såg vi att kläderna de bar, måste ha kostat skjortan! Väl inne i vardagsrummet förklarar vi att vi kommer från Porthällas miljöorganisation och att vi ska göra en undersökning om hur miljövänliga vi människor egentligen är. Vårt uppdrag var att försöka ta reda på vad det är som vi människor konsumerar mest; om det är kläder, mat, el eller något annat och sedan försöka få dem att ändra på dessa faktorer för att vi ska få en bättre och hållbar utveckling. Vi blev bjudna på persikor mitt i november! Vi blev riktigt förvånade och undrade var de handlat dem. Bland det första vi tänkte på var att detta är en familj som inte har en susning om att de är riktiga miljöbovar. Vi såg att det fanns mobilladdare i vägguttagen, lampor tända, ägare av tre bilar och mängder med kläder. Varje familj har sina prioriteringar, ekonomi och nöjesliv. Men var går gränsen till att vara högkonsumerares, miljöbov eller rent utav båda?

Familjen Anderssons äldsta dotter Lisa, 20 år, berättade att hon alltid tar bilen när hon skall någonstans. Hon åker sällan kollektivt, detsamma gäller för hennes lillebror som får skjuts till skolan och till fritidsaktiviteter. Även han är en ovan kollektivpassagerare.

Men han är också en riktig livsnjutare i badkaret. Badkaret fylls på varje gång han ska duscha och han ligger i karet minst i tjugo minuter. Föräldrarna åker bil till respektive arbete och är väldigt bekväma. Modern och dottern är också två modeintresserade kvinnor som konsumerar mängder med kläder varje månad och slänger kläder hit och dit. Göran, fadern i huset är inte särskilt modeintresserad. Däremot är han mycket road av matlagning. Vad han inte är duktig på är källsortering och kompostering. Familjen Andersson är inte medveten om att de är stora bovar mot miljön. De bidrog till mer koldioxidutsläpp när de körde runt med sina bilar, de slängde sina kläder i soptunnan i stället för att lämna dem till second hand-affärer och matavfall slängs rätt ner i soptunnan i stället för i komposten.

Efter att familjen har berättat om sina vardagliga sysslor, var vi tvungna att ingripa. Vi talade om för familjen att de konsumerade oerhört mycket. Vi hoppades på att de var villiga att minska ner på konsumeringen och de gick med på detta. Vi förslog ett par saker som de kunde göra för att bidra till en bättre miljö.

Vi uppmanade också familjen att vara sparsam med energiförbrukningen.

- Sänk temperaturen i huset
- Handla i second hand affärer som både är hållbart och sparsamt för plånboken
- Duscha inte mer än tio minuter per dag.
- Åk kollektivtrafik och ställ bilen hemma. Du sparar både bensin och pengar, samtidigt som du gör luften en tjänst.
- Källsortera och kompostera allt avfall. Handla rätt genom att köpa livsmedel utifrån årstiderna.
- Använd lågenergilampor och släck alla lampor som inte behöver vara tända.

De såg lite förvirrade ut när vi proppade på dem till ett miljövänligare liv.

Efter ett halvår besökte vi familjen Andersson igen. De hade tagit itu med sina problem och återgårdat dem. Nu mötte vi en helt annan familj som genomgått stora förändringar.

Allt vi föreslog har följts av familjen och har varit till nytta. Deras ansikten lös när vi ringde på dörrklockan, vi kunde känna en annan temperatur och vi bjöds på röda äpplen!

Filis lusein
Mikaela Jönsson
Porthälla Miljöorganisation

Hem och Hushåll

25% på alla hushållsvaror

Vardagar 10-19 Hallavägen 3
Lördagar 10-18 Sävedalen
Söndagar 10-15

Smutsigt regn används!

I vissa delar av världen hittar vi länder vars problem är vatten. Människor som tar vara på varenda droppe och lever under andra levnadsförhållanden än vad vi i Sverige gör. Självfinansierade Ekocentrum i Göteborg använder sig av jordens resurser utan att förstöra kretslopp ekosystem.

Mitti Göteborgs folkvimmel befinner vi oss utanför Ekocentrum. En självfinansierad verksamhet som samarbetar med olika aktörer, bland annat med *Världsnaturfonden* och *Ung företagsamhet* som föreläser om hållbar utveckling.

Föreläsningen är till för allmänheten så som företag, skolklasser och privatpersoner. I vårt fall var det att vi ungdomar skall få bättre kunskap om våra globala förändringar.

Det var en muntlig föreläsning om kretslopp, dagliga miljöresurser, återvinning, energi och fordonsbränsle.

Men också om hur Ekocentrum själva bidrar till en bättre och hållbar

utveckling. **Bland annat samlar de upp allt regnvatten i stora behållare på taket, som sedan blir vatten. Vattnet används sedan för att spolas med i toaletterna.** En annan fiffig finess

var att de separerar urin och avföring. Hur galet det än kan låta, återvänds detta. Man skickar det till en lantbrukare i närheten, som i sin tur får ett utmärkt gödsel.

Mikaela Jönsson

Mikaela.jonsson@skola.partille.se

Kossan – en stor miljöbov?

En miljöbov?

Det blir allt mer allmänt känt att kor bidrar till växthuseffekten med sina utsläpp av gaser. Men en ko släpper ut betydligt mer än vad man tror. Ett djur släpper faktiskt ut 100 kg metangas per år. I övrigt bidrar köttindustrin betydligt mer än vad man tror till klimatförändringen. En FN-rapport säger att köttindustrin står för hela 18 % av jordens utsläpp, mer än vad transportsektorn står för.

Hur märkligt det än kan låta är inte bränsleslukande charterflyg eller långa bilköer ett större klimathot än köttindustrin. Förutom att en ko släpper ut mycket metangas så bidrar köttindustrin på andra sätt till klimatförändringarna. En av de största orsakerna till regnskogsskövlingen är att bereda betesmark till uppfödning av nötkreatur. Man skövlar även mycket regnskog för att göra sojaodlingar som ger foder till djuren. Detta bidrar i sin tur till den globala uppvärmningen. Över 50 procent av alla jordens djur- och växtarter lever i regnskogar. Dessa arter hotas av utrotning pga. regnskogsskövling. Mellan 10- och 30 % av koldioxiden i atmosfären beräknas komma från regnskogsskövlingen.

Står för 18 % av utsläppen

Utsläppen av koldioxid står för mer än halva människans bidrag till växthuseffekten. Djuruppfödning står

för 9 procent av de globala koldioxidutsläppen. Med utsläppen av metan och lustgas inkluderat blir köttindustrins bidrag till växthus effekten hela 18 % enligt en rapport från FN. Detta är en mycket hög siffra men många menar att politiker inte ger problemet den uppmärksamhet det förtjänar. Vissa menar till och med att de som tar upp problemet blir förtryckta och att politikerna vägrar att ta hoten på allvar. T ex Linda McCartney har försökt gå ut i media och tala om hotet men togs inte på allvar. I framtiden lär inte problemet vara mindre. Då ska vi förse ännu mer människor med mat, vilket kommer att kräva ännu mer boskap om man ska äta kött så som vi gör idag. Det enda vi själva kan göra för att påverka miljön är att fortsätta försöka med att få politikerna att arbeta med detta problem.

Pontus Sanborn

Ekologiska varor

Om man handlar ekologiskt gör man ett dyrare val, men hur mycket dyrare är det egentligen? Ganska mycket faktiskt och vissa konsumenter tycker att det är för mycket.

Som konsument kan man när man handlar välja mellan att handla konventionella (vanliga) varor och de något dyrare ekologiska. Dessa varor kan vara allt ifrån kläder till, som i detta fall, livsmedel. Vi har undersökt priser på fem olika varor på ICA Maxi och jämfört dessa priser med de ekologiska varorna för att se hur mycket mer det kostar. Efteråt frågade vi några kunder vad de tyckte om prisskillnaderna. Men först ska vi berätta om hur det kommer sig att priserna skiljer sig åt.

En vara vi undersökte var mjölk. Den ekologiska mjölken var 4 kr dyrare än den vanliga. Skillnaden är att den ekologiska mjölken är producerad av kor som har högre levnadsstandard än de som ger den vanliga mjölken. Dessa kor får leva en mer naturlig livsstil och ges bättre foder, får vara ute och röra på sig så ofta som möjligt etc. I och med detta så hjälper man till med att ge korna ett bättre liv. Med andra varor som t ex kaffe så betalar man extra för att hjälpa de som plockar kaffebönorna med att bygga upp sina bostäder. Här har vi en lista på fem varor som vi undersökt.

Eko Bananer: 23,95 kr/ kg. Vanliga Bananer (Chiquita): 16,95 kr/ kg.

Eko Blomkål: 39,95 kr/ kg. Blomkål: 32,95 kr/kg.

Eko Juice 1L (God morgon): 20,95 kr.
Vanlig juice 1L (God morgon) 14,95 kr.
Eko Mjölk 1,5l (Arla): 13,95 kr. Vanlig mjölk 1,5l (Arla): 10,20 kr

Eko kaffe 500g (Gevalia): 31,95 kr.
Vanligt kaffe 500g (Gevalia): 28,50 kr.

Tidningen Mat & Vin gjorde en liknande undersökning på Coop Kosum och räknade ut att en kasse med ekologiska varor kostade 33 % mer än en identisk kasse med motsvarande konventionella varor. Lennart Larsson som är kansliansvarig hos Ekologiska Lantbrukarna berättar att prisskillnaderna är så pass stora eftersom att omställningen för att bli en ekologisk produktion skiljer sig. När vi gör en liknande uträkning kommer vi fram till att det skulle bli 27 kr dyrare med det ekologiska om vi skulle ha köpt de varor vi undersökte.

Men vad tycker de vanliga konsumenter om prisskillnaderna? ICA-kunden Jerry Pekkeri säger att han handlar ekologiskt så ofta han har råd, men han tycker att det kostar för mycket i längden för att man ständigt ska kunna handla ekologiska varor. "Om man ser det långsiktigt så blir det ju betydligt mycket mer pengar man betalar än vad det verkar som. Jag tror inte att så många människor har råd att köpa ekologisk mjölk varje gång jag handlar." **Ska du handla ekologiskt idag då?** "Jag har väl inte direkt planerat det, men det kommer kanske att bli så ändå. Jag tycker det är bra om man gör det så ofta man har råd", avslutar Jerry.

Pontus Sanborn Kastriot Gashi

Den 21 november hittades spår av ett oljeutsläpp i Säveån i Partille. Miljöinspektör Isabella Helge informerar att de hittat en läckande oljecistern. Misstankarna vänds mot en industrifastighet på Industrivägen, men det är fortfarande oklart om vad som orsakade oljeutsläppet.

Mikaela Jönsson

Nu existerar eko-bussar !

Idag tillverkades ekologiska bussar för att få en miljövänligare värld. Dessa bussar går inte längre på diesel utan på biogas eller el. Forskarna hävdar att denna ändring kommer påverka vår miljö på ett positivt och bra sätt. Detta kommer på sikt att leda till en renare statsluft i Göteborg. Man gör detta för att världen ska bli ekologiskare och minska koldioxidutsläppen.

Av: Filis Iusein

Varmare än på 12 000 år

En studie ifrån NASA visar att jordens medeltemperatur är högre än den varit någon gång de senaste 12 000 åren. De tio varmaste åren man uppmätt har alla varit efter 1990 och temperaturen har enligt mätningar ökat ända sedan industrialismen och det verkar inte vara några större tvivel om att människan har en roll i dessa förändringar i klimatet. De senaste 30 åren har medeltemperaturen ökat med ca 0,2 grader, berättar även informationen från NASA.

Pontus Sanborn

Deras hus rivs
av Vattenfall

350 människor tvingas flytta och tusentals människor är hotade när statliga Vattenfall bryter brunkol i södra Tyskland.

Om sex dagar startar klimattoppmötet i Köpenhamn där världens ledare ska begränsa utsläppen av koldioxid. Annars hotas livet på jorden som vi nu känner till det.

Fredrik Reinfeldt spelar en ledande roll på mötet. Men som ägare till Vattenfall har han inte satt stopp för bolagets kolsatsningar.

I år släpper Vattenfall ut 100 miljoner ton koldioxid, mer än hela Sverige.

CH

Alla kan göra något för att minska växthuseffekten.

Vår egen Statsminister Fredrik Reinfeldt och USA:s President Barack Obama som båda två kommer att närvara på klimatmötet i Köpenhamn.

Vad kan vi alla bidra med för att minska växthuseffekten. Vad gör våra politiker för en hållbar utveckling.

Det ska bli intressant att följa klimatmötet i Köpenhamn, som är det viktigaste mötet sedan Kyoto 1997. 15000 delegater från 192 länder deltar. Ramen för förhandlingarna är FN:s klimatkonvention UNFCCC. Mötet äger rum den 7-18 december och skall ge ett nytt klimatavtal. Syftet är att den globala uppvärmningen ska bromsas tillsammans av världens länder. Det gäller att minska växthusgaserna och att anpassa klimatförändringens effekter, det vill säga klimatvänlig teknik samt att ge ekonomiskt stöd från rika till fattiga länder som hjälp till deras insatser till en hållbar klimatsmart utveckling.

Vad är det vi orsakar?

Det är vi människor med våra olika aktiviteter som förstärker växthuseffekten. De flesta forskarna är överens om att när vi exempelvis flyger, åker bil och värmer upp våra hus ställer till med att mer värme stannar kvar på jorden istället för att åka ut i rymden. I ovan nämnda exempel använder vi fossila bränslen som olja, bensin och kol. När de förbränns ökar vi växthuseffekten.

Det är viktigt med globala politiska överenskommelser om minskade utsläppen. Konsekvenserna för utsläppen blir allvarigare ju längre tid som går. Otroliga väderlekar med stormar och våldsam nederbörd, extrem torka och en havsyta som stiger. Djur och växter hotas med utrotning exempelvis isbjörnen.

Vad kan du och jag som individer bidra med till en hållbar utveckling?

- **Ställ bilen hemma**
- **Åk tåg istället för flyg**
- **Köp närproducerade produkter**
- **Köp gärna second hand kläder om möjligt**
- **Handla eco smart**
- **Tips om hur du värmer upp ditt hus på ett klimatsmart sätt hittar du på klimatsmart.se**

Ingen kan göra allt men alla kan göra något.

Anna-Isabel Martinez Löfgren

VAR ÄR DE POSITIVA

Varje dag i media läser vi ständigt om det hotade klimatet. Den globala värmen ökar, koldioxidhalten stiger och att vi människor måste ändra beteende när det gäller den hållbara utvecklingen.

När ska vi få läsa i medier att det skett en positiv förändring eller är det bara jag som stirrar mig blind på alla dessa negativa rubriker?

Därför ska du inte göra som mig, att stirra dig blind. Varje ändring du gör för att bidra till en bättre hållbar utveckling gör skillnad, oavsett om du tänker globalt eller på din närmiljö. Dina val gör skillnad även om det inte står något om det i media.

Visste du att var tredje bilresa är kortare än 2 kilometer?

Om man i stället skulle ha tagit en promenad eller en cykeltur skulle antalet bilresor minska med 30%. Varför minskar vi inte våra bilturer? Vi är alldeles för bekväma!

”Det är inte TV-soffan som är problemet, utan sättet du tar dig till videobutiken” löd det på en broschyr som jag fick på ett studiebesök. Håller med till hundra procent. Vi människor är verkligen bekväma i vår vardag. Vi tar bilen om det regnar ute om vi ska till mataffären. Ordet buss eller promenad blir främmande ord i den situationen.

Obama kommer

Nu är det klart att President Barack Obama kommer till FN:s klimatmöte i Köpenhamn. Men han kommer dock inte att vara där när de andra statscheferna kommer. Han kommer att komma den 9 december då han är på väg till Oslo för att hämta Nobels fredspris. Han kommer inte heller att vara på plats för den högtidliga avslutningen på klimatmötet 17-18 december. Det kommer vara andra lägre tjänstemän på plats under den tiden.

(Information kommer från amerikanska regeringstjänstemän)

RUBRIKERNA?

Är det sant att hela jordens befolkning är lata? Jag tror verkligen inte det! Hela jordens folkmängd kan inte vara så lata att det inte sker någon förändring. Det kan inte vara så! Kan bara inte. Men jag kanske har fel? Men frågan är:

Varför står det aldrig i tidningen att jordens befolkning försöker göra en skillnad? varför står det bara ”Jorden går under inom en snar framtid”? Jag tycker det är jättesvårt att ta åt sig äran när man pantat en kasse med tomburkar, för man får inget beröm. Det är ingen som är tacksam för det, känns det som. Men det är fel. Världen är tacksam för det du gör. Jorden mår tusen gånger bättre när du återanvänder, återvinner material som du vet kan återanvändas. Hurra för dig som gör detta!

Jag känner att media skrämmer upp oss och pressar upp nya dagliga klimatändringar hela tiden. Det blir för mycket, för min del i alla fall. Borde inte tidningarna ha någon spalt där det står lovord till jordens befolkning, att nyheterna slänger in en liten notis med ett ”fortsätt kämpa med klimathotet”.. Är det bara jag som är trött på dessa nedrivande rubriker? Det är jag!

Mikaela Jönsson
Mikaela.jonsson@skola.partille.s

Miljön kan bli bättre av shopping fri dag

Den 28 november var det den första internationella shoppingfria dagen. Syftet med denna "köpfria dag" är att människor ska bli mer medvetna om vår miljö. Många produkter är gjorda av plast och andra dåliga material som kan öka koldioxidhalten i luften och påverka miljön med mer farliga utsläpp från industrier.

Mode – en vardaglig miljöbov !

Kläder, kläder, kläder! Detta börjar bli uttjatad. Sveriges befolkning älskar kläder och köper så ofta de kan nya plagg. Inte nog med att man köper nya och dyra kläder utan dessa kläder tar kål på vår miljö. Människor är beroende av textilier och här i Sverige köper vi i genomsnitt 24 kilo textil per person och år.

Jag anklagar inte alla andra för jag gör exakt likadant, men jag vill verkligen sätta stop för det. Ändringar bör ske så snart som möjligt. Klimatförändringen hotar vår framtid, därför ska vi börja agera.

Bomull är den största miljöboven, I denna odling av bomull används stora mängder av bekämpningsmedel. Allt som sker med bomullsodlingen är mycket energikrävande . För att framställa 1 kilo textil från fibrer krävs cirka ett kilo kemikalier och minst 350 liter vatten. Ekologiska bomullen har ökat enormt men odlingen är bara runt 5 % av världens bomull ekologiskt odlad. Denna bomull odlas inte med kemiska bekämpningsmedel utan av GMO som är genetiskt modifierade organismer och konstgödsel. Det är säkert jobbigt för arbetarna som jobbar och sliter med textilier bara för andra ska få det så lyxigt som möjligt.

Miljömärkt är bättre för textilarbetarna för att miljömärkningarna ställer krav på att kemikalier som tillåts, inte ska förstöra arbetarnas hälsa. Arbetarna som tillvärkar vanliga textilier utsätts av kemikalier som kan skada deras hälsa.

Det som är framförallt helt förskräckande är att barn runt i världen som Peru, Maroco, Bangladesh, Kina, Indien mm arbetar som slavar. Omkring 246 miljoner barn under 18 som är tvungna att jobba för att kunna försörja sina familjer. De arbetar med allt från bomullsplockning, bekämpningsmedel och flera platser med kemikalier. Jag blir väldigt känslös när jag tänker på att barn

sliter en hel dag och få en så låg lön. Detta förekommer för att vi människor som är "förmögna" vill ha allt fler nya och

färgglada kläder.

Vi konsumerar gärna, men vi tänker inte på allt arbete som medförs med alla dessa kläder. Är du kläddintresserad och vill vara snäll mot miljön? Jo, varför inte satsa på miljömärkningar på kläder? kanske köpa second-hand eller varför inte använda kläder som du har ärvt? . Dessa frågor är intressanta och får mig att tänka på att man inte behöver göra så mycket för att påverka miljön på ett bra sätt . Om alla människor i världen tar små steg mot en miljövänligare värld så kommer vi att lyckas med den hållbara utvecklingen.

Inom bomullstillverkningen som ger en hållbar utveckling är att man bara tillvärkar ekologiska kläder. Från märkeskläder till vanliga hm kläder ska allt innehålla ekologisk bomull det hjälper både barnarbetarna och den hållbara utvecklingen.

Av Filis lusein

